

mæssige, det er muligt, men det forekommer mig ikke, at det kan afgjøre, om man har Ret eller ikke til en saadan Disposition.

Mosenorn: Naar man kan lade sig nøie med et saadant Forbindelsesled, som den ærede Ordfører naturligtviis med Spøg opstillede, er det klart, at det danner en Obergang; men jeg kan af Sagens Indhold ikke indsee, at § 3 staaer i en saadan Forbindelse med § 4, hvorimod den danner fortræffelig Forbindelse med de efterfølgende Paragrapher og søger at fjerne den Indvending, man hidtil har troet at kunne gjøre mod Fæstecontracter. Men naar man har rettet det, forekommer det mig, at det ligefrem deraf maa følge, at denne Ret, der nu er tillagt Fæsteres Efterlæbte, bliver en Formueret, som maa tilfalde Boet og indbetales i Boet, hvad enten der er Livsarvinger eller ikke og hvad enten en af dem faaer Gaarden eller ikke. Naturligtviis er det det, som gjør, at den ærede Ordfører lægger saa megen Vægt derpaa, at han formener derved at lægge et Motiv mere til for at faae Godseierne til at sælge til Livsarvingerne. Men jeg troer, at det vilde være et kraftigere Motiv, hvis man havde benyttet den foreliggende Endring til § 5 og sagt, at den Erstatning, der ved den nye Lov tillægges Fæsterne, skal ikke komme Boet tilgode, naar en af Livsarvingerne faaer Gaarden. Jeg troer, at man maa lægge Vægt paa, hvorledes Loven bliver bedst og correct affattet, og det Motiv, der skulde bringe En til at fravige herfra i dette Tilfælde, har saa godt som ingen Betydning. Jeg maa derfor vedblivende udtale, at det er mig umuligt at gaae ind paa Endringen.

Willing: Med Hensyn til Udvalgets Fleertals Endringsforslag skal jeg slutte mig til den ærede Ordfører. Forsaavidt som jeg rigtig har opfattet den høitærede Ministers Motivering af hans Underendringsforslag, antager jeg, at den ærede Minister meente, at naar det blev vedtaget, vilde det bidrage til, at den Sædvane, at et af Børnene fik Stedet efter Faderen, vilde støttes. Jeg troer, at det vilde bewirke det Modsatte. Jeg forudsætter, at naar man tager den Forpligtelse for Godseieren til

at betale disse Tredivedele bort, vil Godseieren benytte sig deraf. Jeg troer, at naar der er en Forpligtelse for Godseieren til Udbetaling, vil det virke til, at han vil søge at afgjøre det ved Liquidation og tage det i Betragtning ved Accord om den nye Indfæstning. Jeg tillod mig ved forrige Behandling at udtale med Hensyn til den Paragraphs Betydning, at den i og for sig vist kun vilde faae ringe Betydning, naar Godseieren vilde benytte sig af de Midler, der stod til hans Raadighed. Skulde dette Endringsforslag af Ministeren blive vedtaget, vilde jeg ansee den hele Paragraph som næsten et Intet, og det vilde virke hen til at bestemme, om jeg vilde stemme for Loven eller ikke.

Ordføreren: Det er en ubetydelig Bemærkning, jeg skal gjøre. Naar man lægger saa megen Vægt paa den indre Bygning af Loven, maa jeg gjøre opmærksom paa, at der er en væsentlig Forskjel paa det retlige Fundament for § 3 og § 5; thi § 5 er en ligefrem Udvendelse af de almindelige Retsgrundsætninger og en Udvidelse af en Bestemmelse, der siden 1787 er anvendt i vor Lovgivning og har faaet en større og større Udstrækning. Derimod er § 3, om jeg maa bruge det Udtryk, men ikke i den onde Betegnelse, en vilkaarlig Bestemmelse, som skal søge sin Hjemmel deri, at den kun kommer til Anvendelse paa fremtidige Fæstecontracter, og hvorved man navnlig vil opnaae at befordre frivillige Overeenskomster, og jeg mener derfor, at naar man giver en saadan ny Bestemmelse, er man ogsaa berettiget til at give Bestemmelsen en saadan Begrænsning, hvorved Niemeget bedst vil opnaaes.

Indenrigsministeren ad interim: Jeg troer, at den næstsidste ærede Taler har misforstaaet Meningen af det stillede Underendringsforslag, hvilket jo iøvrigt er aldeles overensstemmende med det oprindelige Lovudkast, hvor der jo netop til Tilbagebetalingen var knyttet den Betingelse, at hverken nogen af Livsarvingerne eller Enkens Mand fik Gaarden til Eie eller Brug. Jeg maa bede de Herrer om at sætte dem ind i Meningen, hvilket vistnok bedst kan skee ved et Exempel. Naar en Mand har givet 1,000 Rd. i Indfæstning — ja, jeg